

Бог

Сяргей Шуна

Слоўнік Свабоды пачнем з *Бога*.

Бог — слова сваё, спрадвечнае, з тых часоў, калі людзі ў нас пачалі адчуваць сябе людзьмі — стварэннямі *Божымі*. Амаль аднолькава гучыць гэтае слова ўва ўсіх славянскіх мовах. Але расейцы так і ня здолелі яго прызвычаіць да сваёй мовы і дагэтуль вымаўляюць яго па-беларуску, зь невыбухным „г“.

Божжа, Божухна, Божанька, Божачка, — зьвярталіся да Яго спрадвеку нашыя людзі.

Бог бацька, казалі з пашанай.

Бог даў — калі шчасьціла ў жыцці.

Бог дасьць — калі спадзяваліся на ўдачу.

Дай Божжа — просячы ласкі.

Памажы Божжа — зычылі працаўнікам.

Сыць Божжа — каб смачна елася.

Радзі Божжа — як сеялі жыта.

Барані Божжа — каб адвёў бяду.

Дзякуй Богу — славячы ўладара Неба й зямлі.

На *Божай пасьцелі* ляжыць той, хто канчае дні свае, аж пакуль ня скажуць: „*Бог узяў*“.

У гэтым стагодзьдзі Беларусь разышлася з *Богам*, пачаўшы нават пісаць гэтае слова з малой літары. За гэта даводзіцца дорага плаціць. „*На Беларусі Бог жыве*“, — сказаў Караткевіч. Нам яшчэ давядзецца дарастаць да гэтай надзеі паэта.

На канец нагадаю амаль забытае ў Беларусі сьветлае й шчырае разьвітаньне: *з Богам!*

Аблігацыя

Антаніна Хатэнка

Тонкія паперыны ўшыркі з даланю бабуля загортвала ў бялюткі кужэльны лахман і клала на дно куфра. Туды, дзе яна хавала фотакарткі сыноў, што згінулі ў войнах, і хатулёк з апранкаю, якую звала „сьмяртэльнай“.

Да куфра не даступіцца — там жывуць лёс і надзея. Ключ ад маленькага кулачка-замочка, нанізаны на адную ніціну з крыжыкам, бабуля носіць за пазухай.

Час ад часу яна адмыкае ў цішыні сваю скарбніцу, дастае пацьмянелыя здымкі й невідуща ўглядаецца ў мінуласьць. Затым, быццам для раўнавагі, выцягвае зь цёмнага закутка перацяты паўразом скрутак і замілавана разгладжвае зелената-шэрыя паперы, падобныя да грошай. Усьміхаецца, распавядае, як будзе хораша, калі нехта добры й праўдзівы верне ёй пазыкі, ды яшчэ й зь ліхвою.

Зьберагліся ў хаце *аблігацыі* і тады, калі бабуля ўжо была высока, над сваімі спадзевамі.

Ейная праўнучка дала скурчаным у трубочку паперам сваё найменьне —